

RESOLUCIÓ DE LA SINDICATURA DE GREUGES

QUEIXA RELATIVA AL DRET A UNA BONA ADMINISTRACIÓ (CIRCULACIÓ I ESTACIONAMENT)

ANTECEDENTS

Descripció dels fets objecte de la queixa

En data 6 d'abril de 2022, el ciutadà va presentar una queixa en aquesta Sindicatura en què exposava que els dies 19 d'octubre de 2021, 30 de novembre de 2021, i 7 de desembre de 2021, havia estat sancionat tres vegades per vulneració de l'Ordenança de la zona de baixes emissions de Barcelona, amb la qual cosa no estava conforme.

Actuacions fetes

Admesa a tràmit la queixa, la Sindicatura va iniciar la instrucció de l'expedient. Va estudiar els fets i la legislació aplicable, amb la finalitat de valorar si s'havien aplicat els **principis de bona administració** per a la salvaguarda dels drets fonamentals a la ciutat.

Després d'examinar el contingut de la queixa i la documentació aportada per la persona interessada, es va considerar convenient dirigir-se a l'**Institut Municipal d'Hisenda** per tal de conèixer les intervencions fetes en relació amb la queixa presentada.

El dia 22 d'abril de 2022, es va sol·licitar a aquest organisme la informació necessària per a l'estudi de la queixa.

Resposta dels òrgans afectats

El dia 13 de juliol de 2022, aquesta Sindicatura va rebre la informació sol·licitada. L'escrit exposa les actuacions practicades en cada expedient i se n'adjunta còpia.

CONSIDERACIONS

1. La zona de baixes emissions

Primer de tot, volem fer una breu reflexió respecte de la raó de ser de les anomenades zones de baixes emissions (ZBE).

Les ZBE són espais concrets on es restringeix l'accés i la circulació als vehicles més contaminants per tal de reduir la contaminació de l'aire de les ciutats. L'emissió de gasos que es produeix amb la circulació d'aquests vehicles i la seva concentració a l'atmosfera suposa un problema gravíssim per a la salut de la ciutadania. A més, la contaminació atmosfèrica afecta més intensament els col·lectius més vulnerables, com és el cas de les persones grans, la infància, les dones embarassades o persones amb malalties prèvies.

El deteriorament del medi ambient i el seu impacte negatiu sobre la salut de la ciutadania és un problema global, davant el qual esdevé imprescindible i prioritari que les autoritats públiques dissenyin i adoptin polítiques de manera continuada dirigides a mitigar els alts nivells de contaminació.

Així, amb la finalitat de preservar el dret a viure en un entorn més saludable, equilibrat i sostenible moltes ciutats europees, entre elles Barcelona, han implementat mesures per reduir progressivament l'ús dels vehicles privats més contaminants, i una d'aquestes mesures ha estat la ZBE.

En aquest sentit, l'article XVIII de la Carta europea de salvaguarda dels drets humans a la ciutat preveu que els ciutadans i ciutadanes tenen **dret a un medi ambient** sa que cerqui la compatibilitat entre el desenvolupament econòmic i l'equilibri ambiental. I amb aquesta finalitat, les autoritats municipals adopten, sobre la base del principi de precaució, polítiques de prevenció de la contaminació (incloent-hi la contaminació acústica), d'estalvi d'energia, de gestió del reciclatge, de reutilització i recuperació dels residus, i amplien i protegeixen els espais verds de la ciutat.

L'article XX del mateix text disposa el compromís de les ciutats signatàries de garantir el dret dels ciutadans i ciutadanes a tenir mitjans de transport compatibles amb la tranquil·litat a la ciutat i a afavorir transports públics accessibles per a tothom, segons un pla de desplaçaments urbans i interurbans. Controlen el trànsit automobilístic i en garanteixen la fluïdesa respectant el medi ambient. [...] es comprometen a signar els recursos necessaris per fer efectius aquests drets i, si escau, recorren a formes de col·laboració econòmica entre entitats públiques, empreses privades i la societat civil.

Cal afegir que l'article 43 de la Carta municipal de Barcelona preveu que les ordenances municipals han d'establir les mesures que permetin a l'Ajuntament fomentar l'ús del transport públic davant el transport privat i l'ús de vehicles no contaminants davant els que puguin produir algun tipus de contaminació.

En aquest context, i en sintonia amb la resta de ciutats europees, l'1 de gener de 2020 va entrar en vigor l'ordenança relativa a la restricció de la circulació de determinats vehicles a la ciutat de Barcelona amb l'objectiu de preservar i millorar la qualitat de l'aire. Aquesta darrera va quedar derogada amb l'entrada en vigor, en data 22 de febrer de 2023, de la nova ordenança per la qual es fixen els criteris d'accés, circulació i estacionament de vehicles a la zona de baixes emissions de Barcelona, i es promou una mobilitat sense emissions.

A l'ordenança vigent, s'hi afegixen noves mesures per donar cobertura als sectors de població amb rendes més baixes i s'amplia el nombre d'autoritzacions per a l'ús ocasional dels vehicles i per als professionals amb una edat propera a la jubilació que utilitzen el vehicle per treballar.

2. La tramitació dels expedients sancionadors

L'Institut Municipal d'Hisenda (IMH) informa que, revisades les actuacions practicades als expedients sancionadors, es constata que tots ells derivaven de denúncies per circular per la ZBE, vehicles contaminants pertanyents a les categories L, M1 i N1, els dies 19 d'octubre de 2021, 30 de novembre de 2021 i 7 de desembre de 2021, respectivament.

L'IMH va consultar la base de dades de la Direcció General de Trànsit, i va resultar que el vehicle que conduïa el promotor de la queixa, no complia les condicions tècniques i ambientals per accedir a la ZBE i, per tant, no li corresponia distintiu ambiental.

Des del Registre metropolità de vehicles estrangers i altres vehicles autoritzats a la ZBE, es va informar l'MH que, amb relació al vehicle esmentat, es va presentar una sol·licitud d'autorització de circulació per causa de malaltia, a l'OAC de la Zona Franca, en **data 17 de gener de 2022**, i que el mateix dia va ser acceptada amb data de caducitat el 7 de febrer de 2024.

Les autoritzacions excepcionals per circular per la ZBE dels vehicles que no disposen de l'etiqueta ambiental corresponent tenen efectes a partir de la data en què es concedeixen, **tal com preveu l'article 14.2 de l'Ordenança reguladora de la zona de baixes emissions**.

Per tant, i atès que les infraccions van tenir lloc amb anterioritat a la data de la sol·licitud d'autorització i acceptació d'aquesta, es conclou que en aquelles dates el vehicle sancionat **no estava habilitat per circular per la ZBE**.

Quant a la tramitació administrativa dels expedients, un cop examinats per aquesta Sindicatura, no s'ha observat cap irregularitat en la seva instrucció: les sancions han

estat correctament tipificades i notificades. Les resolucions a les al·legacions que ha formulat el denunciat s'han resolt, degudament fonamentades, en els terminis previstos per l'article 112 del Reial decret legislatiu 6/2015, de 30 d'octubre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei sobre trànsit, circulació de vehicles de motor i seguretat viària.

3. La difusió informativa de la ZBE

Per últim, des d'aquesta Sindicatura entenem que no es pot al·legar desconeixement de la implementació d'aquesta mesura atès que, amb caràcter previ a la imposició de sancions, es va fer una gran difusió informativa entre la ciutadania, entre altres, espots publicitaris, falques en ràdios i televisions, capçaleres de premsa i tanques informatives.

També, a través d'internet, l'Àrea Metropolitana de Barcelona va habilitar un web específic per a aquesta qüestió: <https://www.zbe.barcelona/>, en el qual s'explica abastament el calendari d'implementació d'aquestes mesures i, també, es poden tramitar, entre altres gestions, la inscripció de vehicles més contaminants per sol·licitar autoritzacions diàries de circulació, així com gaudir d'altres exempcions i autoritzacions.

En conclusió, a la vista de la informació facilitada per l'IMH i revisada la documentació que figura als expedients, des d'aquesta Sindicatura de Greuges considerem que en la tramitació dels expedients sancionadors **no s'ha vulnerat cap dret** al ciutadà promotor de la queixa.

Els principis de **bona administració i eficàcia** es troben reconeguts al dret de la Unió Europea (article 41 de la Carta de drets fonamentals), als articles 9.3 i 103 de la Constitució espanyola, i a l'article 3 de la Llei 40/2015, d'1 d'octubre, del règim jurídic del sector públic.

Així mateix, la Carta europea de salvaguarda dels drets humans a la ciutat, aprovada l'any 2000, esmenta, en l'article XXIII, quan es refereix a l'eficàcia dels serveis públics com a indicatiu d'una bona administració, que les autoritats locals han de garantir l'eficàcia dels serveis públics i la seva adaptació a les necessitats de les persones usuàries.

DECISIÓ

D'acord amb el que disposen l'article 143 de la Carta municipal de Barcelona i el reglament que regula la Sindicatura de Greuges de Barcelona, aquesta institució té com a missió valorar si s'ha produït un greuge. Considerats els fets i les normes aplicables, conclou que, en aquest cas, **l'actuació de l'Institut Municipal d'Hisenda ha estat ajustada a dret.**

Aquesta resolució es comunicarà a l'òrgan municipal competent, se'n donarà compte al Plenari del Consell Municipal en l'informe anual reglamentari i s'informarà la persona interessada del seu contingut.